

ANALIZA KODEKSU IESBA

Część 4: Założenia koncepcyjne – Krok 3, Reakcja na zagrożenia

Kodeks IESBA pomaga zawodowym księgowym w wywiązywaniu się ze swojej odpowiedzialności za działanie w interesie publicznym. Kodeks dostarcza założeń koncepcyjnych określających trój etapowe podejście, jakie powinni stosować wszyscy zawodowi księgowi w celu identyfikacji, oceny i reakcji na zagrożenia zgodnie z podstawowymi zasadami Kodeksu.

Pierwsza część Analizy Kodeksu IESBA zawierała objaśnienie pięciu podstawowych zasad Kodeksu. W Części 2 przedstawiono trzy kroki wymienione w założeniach koncepcyjnych i przeanalizowano, w jaki sposób zawodowi księgowi powinni identyfikować zagrożenia dla zgodności z zasadami. Część 3 dotyczyła oceny zagrożeń i mówiła o tym, jak wykorzystać test racjonalnej i dobrze poinformowanej strony trzeciej, aby ustalić, czy zagrożenie jest na akceptowalnym poziomie. Następnym krokiem jest reakcja na zagrożenia, które nie są na akceptowalnym poziomie.

Jeżeli zawodowy księgowy uzna, że zidentyfikowane zagrożenia nie są na akceptowalnym poziomie, musi zareagować na te zagrożenia w następujący sposób:

- eliminując okoliczności, udziały lub powiązania, które powodują zagrożenia;
- stosując zabezpieczenia (tam, gdzie są dostępne) w celu zredukowania zagrożeń do akceptowalnego poziomu; lub
- odmawiając lub przerywając wykonywanie określonej czynności zawodowej lub usługi, która powoduje zagrożenia.

Zawodowi księgowi mają obowiązek ciągłego pozostawania wyczulonymi na zmiany faktów i okoliczności, które mogłyby wpływać na ocenę poziomu zagrożeń i odpowiedniość zastosowanych zabezpieczeń. Jeżeli takie zmiany nastąpią, zawodowy księgowy musi dokonać ponownej oceny zagrożenia i zareagować na nie.

Reakcja na zagrożenia: Przyjrzyjmy się ponownie ocenie poziomu zagrożenia z Części 3. Jakie działania mógłby podjąć dyrektor odpowiedzialny za politykę rachunkowości międzynarodowej firmy produkcyjnej w reakcji na zagrożenia, które nie są na akceptowalnym poziomie?

Dyrektor generalny nakreślił plan rozpoczęcia działalności na rozwijającym się rynku. Jako dyrektor odpowiedzialny za politykę rachunkowości, nie jesteś pewien, czy plan ten jest zgodny z przepisami o łapownictwie i korupcji.

Spółka ostatnio utraciła udział w rynku w kraju o strategicznym znaczeniu, a wartość rynkowa akcji spadła o 10%. Wiarygodny nowy plan wejścia na rynek o wysokich marżach będzie dobrze odebrany przez zarząd i akcjonariuszy. Dyrektor generalny obiecał wysokie premie, jeżeli zespół „wykona to zadanie za wszelką cenę”.

Przejrzałeś korespondencję mailową, z której wynika, że w czasie, gdy tworzony był nowy biznes plan, zostały przekazane pieniądze na zewnętrzne konta bankowe w kraju docelowym.

Dyrektor skrupulatnie stosuje założenia koncepcyjne, a więc systematycznie analizuje każdą kategorię zagrożeń, wykorzystując do tego test racjonalnej i dobrze poinformowanej strony trzeciej, wskutek czego uznaje, że następujące trzy zagrożenia nie są na akceptowalnym poziomie.

Czerpanie korzyści własnych — Obietnica wysokich premii może sprawić, że dyrektor zawaha się przed zbadaniem odkrytych maili, będzie mniej obiektywny w ocenie sytuacji lub mniej dokładnie zapozna się z przepisami dotyczącymi łapownictwa.

Nadmierna żądyłość — Dyrektor może być „zbyt blisko” sytuacji i może skłaniać się ku przyjęciu planu dyrektora generalnego z powodu absolutnego zaufania do dyrektora generalnego i procesów decyzyjnych spółki.

Zastraszenie — Podejście dyrektora generalnego zdefiniowane słowami „za wszelką cenę” może wywierać presję na dyrektora, aby po prostu znalazł „właściwą” odpowiedź.

Zagrożenia dla profesjonalnego postępowania, uczciwości, obiektywizmu oraz kompetencji zawodowych i należytej staranności.

GDZIE UZYSKAĆ POMOC?

Założenia koncepcyjne można znaleźć w Części 1, w Rozdziale 120 Kodeksu. Dodatkowe postanowienia mające znaczenie dla zastosowania tych założeń znajdują się w Częściach 2, 3, 4A i 4B, w Rozdziałach 200, 300, 400 i 900.

eCode, dostępny na stronie www.IESBAeCode.org, jest internetowym zasobem dla księgowych i innych użytkowników Kodeksu. Daje on szybki i sprawny dostęp do Kodeksu, ułatwiając jego używanie, wdrażanie i egzekwowanie.

Zabezpieczenia to indywidualne lub połączone działania podejmowane przez zawodowego księgowego skutecznie redukujące zagrożenia dla przestrzegania podstawowych zasad do akceptowalnego poziomu.

Działania, które mogą być reakcją na zagrożenia

Zagrożenia te można wyeliminować odwołując plan ekspansji (poza kontrolą dyrektora) lub kończąc działalność zawodową poprzez rezygnację ze stanowiska (co prawdopodobnie na tym etapie byłoby decyzją przedwczesną).

Natomiast dyrektor może rozważyć zastosowanie potencjalnych zabezpieczeń służących ograniczeniu zagrożeń, w efekcie których racjonalna i dobrze poinformowana strona trzecia będzie mogła uznać, że dyrektor postępuje w sposób zgodny z pięcioma podstawowymi zasadami Kodeksu.

1. Zaproponowanie dyrektorowi generalnemu konsultacji z zarządem i zaangażowanie go w tę sprawę:

Zaangażowanie zarządu wprowadza niezależny nadzór nad procesem decyzyjnym i pozwala zapewnić, że ocena ryzyka i zarządzanie nim będą odbywały się z zachowaniem należytej staranności i obiektywizmu.

2. Skonsultowanie się z niezależnym radcą prawnym lub doradcami posiadającymi specjalistyczną wiedzę w danym systemie prawnym:

Zaangażowanie ekspertów — nienależących do zespołu dyrektora generalnego — wprowadza skuteczną przeszkodę w realizacji planu bez gruntownego przeanalizowania wszystkich faktów i dokumentów (w tym maili) pod kątem ich zgodności z odpowiednimi przepisami.

Zaangażowanie jednej z wymienionych wyżej stron wprowadzi niezależny punkt widzenia, zwiększając obiektywizm, przejrzystość i nadzór, dzięki czemu osoby podejmujące decyzje będą zmuszone do bardziej obiektywnego działania i wykazania się profesjonalnym postępowaniem, uczciwością, kompetencjami zawodowymi i należyłą starannością. Dyrektor może uznać za właściwe zastosowanie jednego lub kilku z powyższych, lub jeszcze innych zabezpieczeń.

Niniejszy dokument *Analiza Kodeksu IESBA: część czwarta*, opublikowany w języku angielskim przez International Federation of Accountants (IFAC) w marcu 2020 r., został przetłumaczony na język polski przez Polską Izbę Biegłych Rewidentów (PIBR) w maju 2020 r. i jest powielany za zgodą IFAC. Zatwierdzonym tekstem wszystkich publikacji IFAC jest tekst opublikowany przez IFAC w języku angielskim. IFAC nie ponosi odpowiedzialności za dokładność i kompletność tłumaczenia ani za działania, które mogą z tego wynikać.

Tekst dokumentu *Analiza Kodeksu IESBA: część czwarta* w języku angielskim © 2020 by IFAC. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Tekst dokumentu *Analiza Kodeksu IESBA: część czwarta* w języku polskim © 2020 by IFAC. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Tytuł oryginału: *Exploring the IESBA Code: Fourth Installment*, March 2020.

W celu uzyskania zgody na powielanie, przechowywanie lub przekazywanie, lub na inne podobne zastosowanie niniejszego dokumentu prosimy o kontakt z permissions@ifac.org.

International Federation of Accountants

529 Fifth Avenue, New York 10017

www.ifac.org | +1 (212) 286-9344 | @ifac | company/ifac

International
Ethics Standards
Board for Accountants®

 @ethics_board
www.ethicsboard.org